

Nemško-rumunska fronta. Zračni napad na Sulino.

NEMCI POROČAJO, DA SO ODVZELI RUMUNSKIM ČETAM NEKAJ ZELO VAŽNIH POSTOJANK. — PRI SZURDUK PRELAZU SO SE MORALI RUSI NEKO LIKO UMAKNITI. — RUSKO VOJAŠTVO NAPRE DUJE JUŽNO OD DORNE VATRE. — NEMCI SO RAZ ŠIRILI SVOJO FRONTO V DOBRUDŽI. — RUMUN SKI VOJNI MINISTER JE IZKLJUČIL IZ ARMADE VEČ ČASTNIKOV.

Bukarešt, Rumunsko, 8. novembra. — Danes je bilo izdano tukaj sledeče uradno poročilo:
— Rumunske čete so v Dobrudži stopile zopet v ofen zivo in prav dobro napredujejo. Zadnje dni se jim je po srečilo zavzeti več zelo važnih pozicij. Sovražnik je dobil zadnji čas nekaj ojačenj, pa kljub temu ne more ničesar opraviti.

Ob reki Donavi se vrše artilerijski in infanterijski spopadi.

Sovražni zrakoplovci so se pojavili nad mestom Sulino, ki leži ob izlivu reke Donave v morje. Zrakoplovci so nekaj časa križali nad hišami, potem so pa začeli metati bombe. Povzročena škoda ni posebna.

Ko so stopile naše obrežne baterije v akcijo, so se začeli zrakoplovci umikati; trije so se srečno umaknili, enega smo pa izstrelili.

Na sedmograški fronti smo odbili pri Prahovi vroč nemški napad. Pri tem mestu kakor tudi v dolini Buceu so se vršili vroči spopadi. Kolikor se je moglo dozda dognati, so bile naše čete dozda še vedno zmagovite.

Petrograd, Rusija, 8. novembra. — Poročilo vrhovne ga poveljnika ruske armade se glasi:

— Južno od Dorne Vatre prodiramo ob obronku gore La Montelu. Sovražniku so se izjalovili vsi napadi na naše pozicije pri reki Aluti in Bistrici. Zdaj mora biti vsakemu jasno, da Nemci ne bodo mogli tako lahko izvršiti svojega načrta. Boji pri Predealu se še vedno nadaljujejo. Ob Donavi se ni zadnji čas ničesar posebnega pripetilo.

London, Anglija, 8. novembra. — Iz Bukarešte poročajo, da je umrl rumunski general Dragalina, ki je bil v nekem boju hudo ranjen. Poslali so ga v neko zdravilišče, kjer so ga zdravili najboljši rumunski zdravniki. Toda vsa zdravniška pomoč je bila brezuspešna. Včeraj je v strašnih bolečinah umrl. General je bil poveljnik prve rumunske armade.

Bukarešt, Rumunsko, 8. novembra. — Rumunsko vojno ministristvo naznanja:

— Včeraj je bilo suspendiranih iz rumunske armade več častnikov, katerim se je dokazala strahopetnost in nezmožnost za vojaško službo. Med suspendiranimi je tudi general Dragutessi in general Chebatah ter major Balsensku. Omenjeni častniki ne bodo dobivali nikake pokojnine.

Berlin, Nemčija, 8. novembra. — Iz Stockholma poročajo, da so Nemci porušili nasip ob izlivu Donave, tako da je preplavljen ves severni del Dobrudže. S tem hočejo preprečiti Rumunom, da bi se umaknili preko Donave.

Berlin, Nemčija, 8. novembra. — Čete generala Falkenhayna so zavzele južno od prelaza Bodza nekaj važnih strateških postojank.

Nemci so nadalje začeli utrjevati ono ozemlje, katerega so zavzeli južno od prelaza Červena veža. Zadnje dni so zaplenili veliko vojnega materiala in vjeli precej vojakov.

Uradno poročilo se glasi:

Fronta avstrijskega prestolonaslednika K. F. Jožefa: Pri Tulghesu so se vršili izvanredno vroči boji. Sovražniku se je posrečilo zavzeti nekaj našega ozemlja, odkoder smo ga pa kmalo prepodili.

Vse sovražniške napade na prelaz Tartarhavas smo odbili.

V okraju Spini smo utrdili vse zavzete pozicije.

Fronta generala Mackensena: Na dobruški fronti je položaj neizpremenjen. Razen manjših artilerijskih spopadov, ki pa čisto nič ne upljujejo na splošno situacijo, se ni pripetilo ničesar posebnega.

Dunaj, Avstrija, 8. novembra. — Južno od Šurkdu prelaza so bili Rusi včeraj in danes precej aktivni. Kljub temu, da so imeli na razpolago močno artilerijo in da so dobili zadnji čas velika ojačenja, niso mogli ničesar doseči. Po vroči artilerijski bitki, smo jim odvzeli dve ali tri važne strateške pozicije, ki bodo za nas izvanredno velike važnosti.

Rusi so samo na enem mestu nekoliko napredovali in sicer severno od Tulghesa.

Berlin, Nemčija, 8. novembra. — Avstrijem in Nemcem se je po dolgotrajnem prizadevanju prosrečilo zavzeti mesto Clabuzetul.

To mesto leži osem kilometrov jugozapadno od Predeala. Iz tega mesta je mogoče kontrolirati cesto, ki vodi preko prelaza v vas Azugo.

Avstriji in Nemci so vjeli skoraj 2.000 rumunskih vojakov in zaplenili veliko množino vojnega materiala.

Poljska.

Še vedno se sliši, da so Poljaki hvaležni nemškemu in avstrijskemu cesarju. — Izpolnjene želje.

Berlin, Nemčija, 8. novembra. — Centralni oblasti sta izpolnili poljskemu ljudstvu, ki je zdaj osvobodeno izpod ruskega jarma, vse želje. Danes je bilo tukaj razglašeno poročilo, da je sprejel 28. oktobra državni konelar v avdienci poljsko delegacijo, ki mu je izrazila želje poljskega ljudstva in ga prosila pomoči.

V deputaciji je bil zastopan rektor varšavske univerze, par bivših ruskih poslancev in predsednik poljskega pomožnega odbora.

Rektor varšavske univerze je državnemu kancelerju pojasnil, da hrepeni poljski narod po svobodi in neodvisnosti. V prvi vrsti je zagovarjal idejo, da bi bilo najboljši se takoj postaviti na čelo poljskega regenta, ki bi toliko časa vodil poljske posle, dokler bi ne bil izvoljen oziroma imenovan kralj. Nadalje je predlagal, da se naj ustanovi posebni svet, ki bo sestavljen in organiziral upravo.

Nemški državni kanceler je odvrnil, da je s tem popolnoma zadovoljen ter da bo storil vse, kar je v njegovi moči. Pristavil je pa tudi, da se ne sme ničesar ukreniti brez nemške in avstrijske vlade.

Deputaciji je obljubil, da bo Poljska sama volila kralja, ter da bodo meje kraljevine poljske šele pozneje določene.

Odbor lige, zastopajoče narode, ki se nahajajo pod ruskim nadgospodstvom, je izdal sledečo proklamacijo:

— Meseca maja tega leta smo prosili predsednika Wilsona pomoči, toda na svojo prošnjo nismo dobili nikakega odgovora. V veliko zadoščenje nam je, ker smo dobili od druge strani zatrdilo, da znata centralni vladi še vedno vpoštevati neodvisnost in svobodo.

Poljska kri ni bila prelita za stonj. Dosegli smo ono, po čemur smo najbolj hrepeneli.

Avstrija in Nemčija nam bosta dali svobodo in za ta velikodušni dar jima moramo biti iz vsega srca hvaležni.

V bodočnosti nam bo dana prilika razvijati se tako kot se razvijajo drugi veliki narodi.

Nizozemska princeza bojna.

London, Anglija, 8. novembra. Neko Reuterjevo poročilo iz Haaga se glasi, da je zbolela princeza Julijana, hči kraljice Viljemine. Stara je sedem let.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Vašed negotovnega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljke do preklica le pod pogojem, DA SE VSELE VOJNE IZPLAČAJE MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati zamorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljko toliko časa, da se izplača na določen naslov. Isto tako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne in radi sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Cene:			
K	\$	K	\$
10....	1.50	120....	15.00
15....	2.15	130....	16.50
20....	2.75	140....	18.20
25....	3.40	150....	19.50
30....	4.05	160....	20.80
35....	4.70	170....	22.10
40....	5.35	180....	23.40
45....	6.00	190....	24.70
50....	6.65	200....	26.00
55....	7.25	250....	32.50
60....	7.90	300....	39.00
65....	8.55	350....	45.50
70....	9.20	400....	52.00
75....	9.85	500....	65.00
80....	10.50	600....	78.00
85....	11.15	700....	91.00
90....	11.80	800....	104.00
100....	12.00	900....	117.00
120....	14.30	1000....	129.00

Ker se zdaj cene denarja skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospe na zapad ponavadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene morda še večkrat spreminjajo.

TVDENIA FRANK SAKSER,
32 Cortlandt St., New York, N. Y.

Zadnja poročila.

Zadnje vesti kažejo, da ima Wilson vseh skupaj 258 izvolilnih glasov, medtem ko jih ima Hughes toliko kot jih je imel.

California je za demokrate sigurna — se glasi poročilo.

California bo odločila.

V Minnesoti ima Hughes okoli 800 glasovnic večine.

California glasuje v prilog Wilsona.

V San Franciscu ima Wilson okoli 15.000 večine. — Skoro ni dvoma, da bo California demokratična.

San Francisco, Cal., 8. novembra. — Vse kaže, da bo Wilson srečno odnesel Californijo. Zdaj so skupaj že skoro vse številke iz južnega dela države, razven iz 100 presinkov v republikanskem Los Angelesu, kjer so glasovnice v rokar registrarja za glasove.

Predsednik je zdaj za nekaj preko 4000 glasov v ospredju. In kot se glase neka poročila iz Sacramento je tam že več kot 5000 glasov večine za Wilsona.

Zadnje številke kažejo, da je Wilson odnesel San Francisco z 14.651 večine.

Kljub temu, da številke jasno govorijo v prilog Wilsona, so republikanski voditelji danes v svojem glavnem stanu izjavili, da so prepričani, da bodo dobili državo Californijo za Hughesa.

Medtem so pa tudi demokratični menežerji docela sigurni, da bo Californija Wilsonova.

Minnesota se približuje Hughesu.

Republikanci so prepričani, da bo Minnesota njihova. — V večjih mestih ima Hughes zdaj okoli 15.000 večine.

St. Paul, 8. novembra. — Zdaj je republikanec Hughes v ospredju pred Wilsonom, kot n. pr. St. Paul, Minneapolis in Duluth.

Večja mesta so dala Hughesu povprečno po 15.000 večine.

Več demokratičnih krajev je letos volilo republikanca.

Kot je mogoče zdaj soditi, bo Hughes potegnil Minnesoto za seboj, toda skoro gotovo z zelo majhno večino.

„Deutschland“.

Nemški submarin „Deutschland“ bo najbrže odpotoval iz Bostona v petek jutraj.

Newlondonski državljani so podarili kapitanu zlato uro.

Ameriški parnik obstrlejevan od Učolna.

London, Anglija, 8. novembra. Ameriški parnik „Columbia“, ki je vozil iz St. Nazaire, Francije, v Italijo, je danes klical na pomoč, češ, da je napaden od nekega nemškega podmorskega čolna.

Pošiljatelj denarja!

Vašed zelo slabe poštne zveze svetujemo rojakom pošiljati zdaj denar v stare domovine po brezličnem brzojavu.

Natančno smo poizvedeli, da pridejo take pošiljke za današnje razmere hitro. Za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje \$4.00 za vsak naslov; ako bo kaj preveč ali premalo, bomo poslali nazaj oziroma pisali za primanjkljaj.

Brezlične pošiljke gredo vse v Nemčijo, odtam na Dunaj, odkoder jih odpošljejo na določen naslov.

Potrudi se izplačati se zdaj iz stare domovine ne more dobiti, toda banka K. K. Priv. Oesterr. Credit Anstalt na Dunaju poroča, da zahteva in dobi od pošte za vsako izplačilo takozvan Payee's receipt, t. j. potrdislo s pečatom zadnje pošte in lastnoročnim podpisom prejemnika ali poštarja. Vsa ta potrdisla omenjena banka zbira in brani ter jih bo poslala sem, ko bo poštna zveza zopet vrnjena.

Opozarjamo, da je mogoče po brezličnem brzojavu poslati le okrogle svote kot so spodaj navedene in še naprej do 10.000 kron.

Za take pošiljke se naj nam pošljejo le poštne Money Ordere in denar v gotovini, kajti privatnih čekov za brzojavne pošiljke ni mogoče sprejemati.

SPODAJ OZNAČENIM CENAM JE TREBA PRIŠTETI ŠE \$4.00 ZA BRZOJAVNE STROŠKE.

Naslov se mora jasno napisati in dodati: pošilje naj se brzojavno.

TVDENIA FRANK SAKSER,
32 Cortlandt Street, New York, N. Y.

„Arabia“.

Nemški submarin je potopil parnik, ne da bi ga posvaril. — Dva utopljena. — Neprilike z Nemčijo.

Včeraj je došlo poročilo, da je nemški podmorski čoln potopil P. & O. (Peninsular and Oriental) parnik „Arabia“, na katerem je bilo velik opotnikov, med drugimi tudi 169 žensk in otrok.

London, Anglija, 8. novembra. Popolnoma jasno je, da je pričela Nemčija z brezčirnim vojevanjem s submarini, gotovo je, da bo pričela Nemčija v kratkem topaljšati parnike, ne da bi jih posvarila.

To je bilo dokazano že v slučaju „Marine“, ko je izgubilo šest Amerikancev življenja, in zopet zdaj, ko je nemški submarin potopil „Arabio“, na kateri je bilo 437 potnikov, vstevši 169 žensk in otrok.

Dve osebi sta izgubljeni. — Na parniku je bilo tudi nekaj Amerikancev.

„Arabia“ je bila na potu iz Avstralije. 2. novembra je šla preko Sueškega prekop. Tukajšnje časopisje pravi, da je slučaj „Arabije“ podoban onemu „Persije“, ko je izgubil nek ameriški konzul svoje življenje.

Washington, D. C., 8. novembra. Potop P. & O. parnika „Arabia“ je brez dvoma novo poglavje kontraverz med Združenimi državami in Nemčijo.

Uradniki v državnem departmentu napeto pričakujejo vseh poročilnosti o potopu.

Kolikor je zdaj znano, je nek ameriški državljani bil na krovu. Tako se poroča iz Cambridge, Mass., kjer so sorodniki Paula R. Dannerja, ki se vrača iz Indije v Ameriko. On je bil v Indiji na misiji, na katero ga je poslala Y. M. C. A.

Pojutrušnjem se bo vrnil v Washington tajnik Lansing, nakar se bo cela stvar pričela razvijati. — Vsi so prepričani, da bo prišlo vsled „Marine“ in „Arabije“ do velike krize med Nemčijo in Združenimi državami.

Hearstovo časopisje.

Pariz, Francija, 8. novembra. — Francoska vlada sledila angleški ter prepovedala Hearstovi International News Service uporabo francoskih poročevalnih zvez.

Hearstovi uslužbenci v Parizu so dobili danes obvestila, da se naj potrdijo poiskati druge službe.

Ottawa, Kanada, 8. novembra. V Kanado nimajo več dostopa Hearstovi časopisi.

Noben časopis ne bo smel priti notri po prihodnji soboti.

Težko se bo kozovalo vsakega, ki bo bral oziroma imel kak Hearstov list.

Rumunski general je ubit.

London, Anglija, 8. novembra. General Dragalina, poveljnik prve rumunske armade, je umrl v Bukarešti vsled rane, ki jo je dobil na bojišču.

Tako poročilo je dobila „Wireless Press“.

Skorogotovo je izvoljen pred. Woodrow Wilson.

OBE STRANKI IMATA SE UPANJE, DA STA ZMAGALI. — VSE JE ODVISNO OD CALIFORNIJE IN MINNESOTE. — KOT JE RAZVIDNO IZ POROČIL SE ZAKLJUČUJE ŠTETJE GLASOV V OMENJENIH DRŽAVAH V PRILOG PREDSEDNIKA WILSONA. — OB TREH ZJUTRAJ IMA WILSON 251 GLASOV, MEDTEM KO JIH IMA HUGHES SAMO 247; IN 33 GLASOV JE ŠE DVOMLJIVIH.

Takih predsedniških volitev kot so letos ni bilo še nikdar. Druga leta se je vedno še isti dan zasigurno zvedelo, kdo je izvoljen, letos je pa še zdaj, po dveh dneh, velik dvom, če je zmagal Wilson ali Hughes.

Kot kažejo zadnja poročila, je skoro gotovo zmaga predsednika Wilsona. Wilson ima namreč do tega časa, ko tole pišemo, ob treh zjutraj, 251 izvolilnih glasov, Hughes jih ima 247, toda pri tem jih ostaja še vedno 33 — dvomljivih, za katere se pa misli, da jih bo šlo večina za predsednika Wilsona.

Zadnja poročila iz Californije naznanjajo, da so tam volili v prilog Wilsona. Ako bo Wilson zmagal v Californiji, potem se bodo njegovi glasovi pomnožili za trinajst. Dozda ima Wilson v Californiji 4.000 glasov večine; toda zdaj se niso prešteti glasovi v Los Angelesu, Sacramento in par drugih krajih. Natančneje je o glasovanju v Californiji poročano meš „Zadnjimi poročili o volitvah“.

Kako so izpadle volitve v Connecticutu nihče zagotovo ne ve. Poročano je bilo sicer, da je zmagal Hughes, toda demokratični manažerji so zahtevali, da se glasove še enkrat prešteje in napravi preiskavo, kajti zdi se jim, da se ni nekaj prav delalo.

Veliko senzacijo je povzročila vest, da so v Los Angelesu, Cal. oblasti zaplenile vse glasovnice, kajti demokratični voditelji so rekli, da se tam goljufa.

V Minnesoti je naprej Hughes, toda, ako Hughes prav dobi Minnesoto, ne bo izvoljen, kajti, ako ima Wilson Californijo s trinajstimi glasovi in potem še New Mexico, potem ne potrebuje več Minnesote.

V West Virginiji je zazdal zmaga republikancev, toda demokrati zahtevajo, da se še vse enkrat prešteje, češ, da ni nekaj v redu.

Isto velja tudi za New Hampshire.

Iz glavnega stanu republikanskega predsednika Willcoxa so prišla poročila, da je dobil iz dvomljivih držav poročila, da je republikanska zmaga sigurna.

Isto seveda poročajo tudi demokrati.

KONGRES.

Naj bo izvoljen že ta ali oni predsednik, gotovo je, da ne bo imel lahkega stališča, kajti kongres bo razdvojen.

Kolikor je dozda znano, je hiša ali zbornica zastopnikov popolnoma gotovo republikanska. Dozda je bila zbornica demokratična z 21 večine, toda zdaj bo najbrže samo z 8 republikanske večine.

Medtem pa bodo demokrati obdržali senat, in sicer z najmanj deset večine, toda to ni še nič gotovega, kajti tudi v tej stvari še primanjkuje zanesljivih poročil.

ŽENSKA V KONGRESU.

V Montani so izvolili za kongres žensko, namreč Miss Jeanette Rankin iz Misola, Mont. Izvolila jo je republikanska stranka. Ona je prva ženska, ki je bila kdaj v kongresu.

ZASTOPNIK LONDON JE ZOPET IZVOLJEN.

Zastopnik Meyer London je bil zopet izvoljen. Izrazil je obžalovanje, da bo moral biti zopet sam socialist v kongresu, kajti vsi drugi socialistični kandidati za kongres so propadli z večjo ali manjšo manjšino.

Socialisti so pričakovali, da bodo dobili okoli 3.000, 000, toda kot je zdaj naznanjeno, so jih dobili komaj en milijon.

SINOČNE PARADE.

Včeraj so se cel večer in pozno v noč vršile v New Yorku velike parade na čast predsedniku Wilsonu, ki je po mnenju vseh zmagal.

Rjovenje, bobnenje in vpitje je bilo tolikšno, da se dva človeka na cesti nista mogla razumeti.

Navdušenje je nekoliko ponehalo, ko so ljudje zagledali posebne izdaje časopisov, da se je pričela Minnesota obračati proti Hughesu.

Toda poznejši listi so pisali zopet ugodno za Wilsona, nakar je bilo zopet vpitje, da se je mesto treslo.

New Mexico za Wilsona.

Albuquerque, N. M., 8. novembra. — Kolikor je mogoče dozda razvideti iz nepopolnih števil, je skoro gotovo, da bo dobil to državo Wilsona, toda gotovo le z majhno večino.

Takega boja še nihče ne pominja! —

K nesreči v Bostonu.

Boston, Mass., 8. novembra. — Kolikor se je moglo dozda dognati, je bilo včeraj, ko je kara padla v prepad, izgubljenih 45 oseb. Sprevodnik pravi, da se zdaj spominja, da je bilo 62 potnikov. Petinštirideset so jih potegnili iz reke, dvanajst je ostalo živih, to-raj se jih pogreša pet.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the
SLOVENIO PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKNER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
42 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko in	Za pol leta za mesto New York...	2.00
Canada	Za Evropo za vse leto	4.50
Na pol leta	Za Evropo za pol leta	2.55
Na celo leto za mesto New York...	Za Evropo za četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenišil nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays.

Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebni se ne priobčujejo.

Denar naj se blagoviti pošiljati po — Money Order.

Pri sprejemih kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejane bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

42 Cortlandt St.

New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Strup.

Nekje v Ameriki izhaja list, ki rad hvali in rad — zmerja.

Škoda, da se za njegovo hvalo nikdo ne zmeni in da v zmerjanju ni prav čisto nič originalen.

Urejuje ga mož, kateri je veliko študiral, ki veliko zna in je splošno priljubljen pri ameriških Slovencih. — Škoda zanj!

Njegove ideje so lepe in bi jako koristile vsem ameriškim Slovencem, če bi se nikdar ne vresničile.

Ta list izdaja in financira nek Zotti, ki je pri raznih špekulacijah in drugih nesrečah izgubil par sto tisočakov, katere so slovenski in hrvaški delavci s trudom spravili skupaj.

List si na vse načine prizadeva, da bi si pridobil v slovenskem ameriškem časnikarstvu kako boljše mesto kot je stranišče.

Dodaj se mu to še ni posrečilo in se mu menda tudi ne bo.

List hvali vsakega, o katerem misli, da bo dobil za povračilo pohvalo.

List zmerja vsakega, o katerem ve, da je pošten.

Toda pohvale niti simpatij ne more pridobiti z nobeno še tako laskavo besedo. Čast in hvala slovenski publiki, da je tako.

Kljub temu je pa pridobil nekaj pristašev in enega dopisnika. Vpoštevati je seveda treba, da se število pristašev z vsako številko manjša in da delo dopisnika opravlja urednik.

Ta Zottijev list zagovarja vse, kar drugi slovenski listi v Ameriki obsojajo. In stavimo sto proti eni, da bi pisal takoj za zavezničke, če bi se dali drugi listi podkupiti od Avstrije in začeli pisati zanj.

To je neke vrste originalnost, ki pa presneto slabo nese. List je pošten, že vsaj v nekem oziru pošten, toda le zato, ker mora biti.

Vzemimo samo majhen primer. Vsi slovenski listi v Ameriki so še po desetkrat priobčili zastarelo vest, da je osleparil Zotti Slovence in Hrvate za sedemstoinpetdeset tisoč dolarjev. Ta novi slovenski list je za vseeno toliko pošten, da noče priobčiti novice, da to ni res.

Lepo molči in životari kot se spodobi vsakemu, kdor može priti navskriž s postavo.

List je priobčil, da se bo vršila v kratkem veselica v nek dobrodelen namen ter z velikimi črkami pristavil, da pri veselici ne bodo sodelovala vsa slovenska pevka društva. To nazadnje ni niti potreba. Zakaj pevka društva, zakaj občinstvo?

Saj bo dal vendar sam Zotti par tisočakov in tako se bo vse dobro obneslo.

Urednik je bil v eni zadnjih številkih povedal, kaj vse ve in zna. Povedal je, da je bral vse slovenske pisatelje od Pohlina do Antona Antonovega, da ima vse v mezinu, kar mora imeti v glavi urednik velikega lista.

Pri vsem je pa zelo čudno, da se ga ljudje tako izogibajo in da ne marajo papirja, katerega skruni, čudno da ne najdejo pičice resnice v Zottijevih pridigah.

Zotti je vse. On je veleum, žurnalista, bankir, špekulant.

Hrvaško polje je bilo preozko za njegove špekulacije. Misleč, da se bo priljubil Slovencem in jih dobil na svojo stran, je začel izdajati list, ki se baje bori za načelo "Slovenija Slovencev".

S tem listom je zadal samemu sebi klobuto, kakoršne ni še nikoli dobil.

Ljudje, ki so ga poznali dozdaj kot nepoštenjaka, ga poznajo zdaj tudi kot lažnjiveca in nesramnega vsiljiveca. Sprva so naročali list iz radovednosti. Ko so enkrat izprevideli, kakšne barve je in po čem izteguje svoje prste, so ga začeli metati iz hiš.

To zdravilo je najenostavnejše. In kdor hoče biti zdrav ter ohraniti denar, katerega si je s trdim delom prislužil, naj se posluži tega enostavnega zdravila.

Naravnost smešno je, ker si ta list lasti pravico ocenjevati, hvaliti in obsojati pisanje drugih slovanskih časopisov v Ameriki.

Še celo na Jednoto se je spravil in naravnost zahteva od nje, da bi vpoštevata njegove neumne in neutemeljene nasvete.

Mi mu damo dober svet.

V miru in zadovoljstvu s samim seboj naj preživi kratke dneve, ki so mu še odločeni.

Za njim ne bo nikdo žaloval. Njegova smrt ne bo razžalostila nikogar, kakor tudi ni nikogar razveselilo njegovo rojstvo.

Če bo kdo kdaj pisal zgodovino ameriškega slovenstva, bo moral zapisati marsikaj dobrega in marsikaj slabega.

V poglavju "Škodljivci Slovenstva" bo zavzemal Zottijev list najčastnejše mesto.

—k.

Dopisi.

McKees Rocks, Pa. — Delavske

razmere so tukaj zadovoljive. —

Poročati imam žalostno novico

širši slovenski javnosti, da je ne-

izprosmna smrt pobrala iz naše sre-

de rojaka Janeza Gasperina. U-

mrl je dne 27. oktobra po štiri-

najstodnevni mučni bolezni. Bil je

v najlepši moški dobi, star 30 let.

Pokojni je bil član rad. podp. sa-

mostojnega društva "Bratska

Sloga" v Benetici, Pa., katero mu

je privedlo časten pogreb. Ranj-

ki je bil doma iz Mihalovca, okraj

Brežice, Spodnje Stajersko. Tu-

kaj zapuša žalujočo ženo v bla-

goslavljenem stanu z nedorastlo

hčerko, v starem kraju pa stariše

ter več bratov in sester. Počivaj

v miru, nam nepozabljeni prija-

telj! Žalujocim izrekam na tem

mestu iskreno sožalje. — Frank

Cvetkovič.

Farrell, Pa. — Tukaj se je dne

4. novembra vršila seja glede

ustanovitve večerne šole. Vpisalo

se je takoj tisti večer 20 rojakov.

Kdor se želi pristopiti k pouku,

naj se zgleda pri rojaku Josipu

Garmu, kjer bo dobil vsa potreb-

na navodila. Šola se bode vršila

trikrat na teden v Slovenskem

Domu. Stroški za šolo znašajo \$2

na mesec. Šola se prične okoli 15.

t. m. Vsa natančna navodila se še

objavijo pravčasno. Torej, roja-

ki, katerega veseli angleški jezik

naj vstopi v šolo, ne bode mu žal.

Učili se bomo tudi, kako postati

državljan Združenih držav in ka-

ko se dobi državljanski papir. —

F. J. Kramar.

Durbin, W. Va. — Sporočam

rojakom in rojakinjam o žalost-

nem dogodku, ki se je pripetil

dne 29. oktobra. Kot že večkrat,

tako je tudi sedaj vzrok žveplan-

ke. 5 let stara deklica g. Alojzija

Kolemea je bila v družini z dru-

gimi otroci, ki so zakurili ogenj,

pri čem se ji je užgala obleka.

Ker ni bilo takoj pomoči, se je ta-

ko hudo opekla, da je po šestih

dneh bolečinah izdihnila. Naj v mi-

ru počiva! Stariši, pazite na svo-

je otroke! — Poročevalec.

Možnost, ki lahko privede Nemčijo do poraza.

Ako bo recimo Nemčija izgubila to vojno — in države, ki tvorijo takozvano entento ali zavezo, to zadržno pričakujejo, — nastane vprašanje, katero je bilo stavlje-

no že večkrat, na katero se je odgovarjalo površno in brez pravih podlag, — namreč vprašanje, kako je mogoče in posledica česa bi bil nemški poraz.

V vojni je potreba več elementov, prvi in najglavnejši je vsaka kor vojski, potem pride brezdvoma finančni, sledijo pa: industrijski, ekonomični, človeški in moralni. Vsi ti elementi so potrebni v vojni, in vsi ti morajo biti združeni v močno organizacijo.

Država ali skupina držav, ki so slučajno tako oblegane kot sta zdaj ravno Nemčija in Avstrija, — so vedno izpostavljene veliki nevarnosti poraza.

Avstrija in Nemčija sta v nevarnosti, da bosta prišli v položaj, v katerem jima ne bo kazalo drugega kot predati se — mogoče radi pomanjkanja vojnega materiala, mogoče radi finančnih zadreg, mogoče vsled padle morale prebivalstva itd.

Pojdimo po vrsti.

Ali je mogoče, da bi se Nemčija in Avstrija predali vsled stradanja, vsled pomanjkanja hrane? — Kolikor je bilo mogoče tekom tednih let evropske vojne, ko je šlo več kot polovico sveta proti Nemčiji in Avstriji, razvideti, je skoro nemogoče, da bi bilo izstradanje Nemčije in Avstrije odločilen faktor v vojni. Da bo stradanje poslabšalo navdušenje nemškega in avstrijskega naroda za nadaljnjo borbo, je seveda razumljivo, toda po mnenju pisca tega članka je skoro nemogoče in nevarno, da bi bili Avstrija in Nemčija prisiljeni zaprositi za mir, ker jima bo

prišlo primanjkovati hrane v taki meri, da bi bilo civilno ljudstvo v nevarnosti, da pomre od lakote. Nemčija je dozdaj osvojila toliko zemlje, rodovitne zemlje, da ji rodi toliko, da ni treba nemškemu narodu stradati. Nemci imajo zdaj v svoji oblasti bogato poljsko zemljo, iz katere pokradejo skoro vse kar rodi, — kaj se potem zgodi s Poljaki jih potem nič ne briga; jim pa namesto kruha in krompirja preberejo par cesarskih proklamacij o svobodi kraljevine Poljske ali pa kaj sličnega.

Torej vsled stradanja centralni državi najbrže ne bosta odnehali.

Kako je pa s finančnim stališčem teh dveh držav? — Po mnenju pisca je še veliko manj mogoče, da bi se Nemčija predala vsled finančnih težkoč, kot je mogoče, da bi se predala vsled stradanja.

Načrt, katerega je se Nemčija dozdaj posluževala, da je mogla dobiti zadostno svoto denarja, da je mogla žnjo plačevati vojne stroške, se je pokazal izvrsten; — nemški vojni-finančni sistem je veliko boljši kot sistem zavezniških držav.

Nemški načrt za financiranje vojne bo tako dolgo uspešen, dokler bo imelo nemško ljudstvo še vsaj polovico manj patriotizma kot ga ima zdaj.

Kaj pa patriotizem? Tega je v Nemčiji dovolj, več kot v Angliji, več kot v Rusiji, več kot v Italiji, le v Franciji ga je mogoče še več kot v Nemčiji.

Nemški narod je še vedno v trdni veri, da bo prišla briljantna bodočnost Nemčije. In dokler bo narod v to veroval, bo vedno rad denar dajal in sprejemal v zamenjavo papirje nemške vlade, ki niso še toliko vredni kot je papir, na katerega je tiskan tale članek.

Nemški politični leaderji so dozdaj triumfalno pripovedovali svetu, da niso imeli dozdaj še nobenih težkoč s pridobivanjem pokritja za vojne stroške, — in pravijo, da jim ni bilo treba iti na posodo prosit v druge dežele, temveč, da so vse doma dobili od svojega naroda, in dalje pravijo tudi, da jim ni treba ničesar kupiti v Združenih državah ali pa kje drugje kot morajo to delati zavezniški.

Nekoč, pred nekaj meseci, je nek finančir rekel, da je Nemčija podobna možu, ki se nahaja v zaprti sobi, in ki ima polne žepce denarja; naenkrat prične denar razmetavati po sobi, in ko je vsega razmetal, ga prične zopet pohirati in si ga basati v žepce, nakar ga začne zopet razpisati, itd.

S tem hoče povedati, da si sponuje nemška vlada denar od naroda ter ga nato zopet razmeče med narod. Nemška vlada si lepo sposodi denar ter potem naroča pri tovarnarjih blago ter plača z denarjem, katerega si je od naroda sposodila. V kratkem času je vlada zopet suha, zopet razpiše posojilo, in tovarnarji vrnejo vladi denar v zamenjavo za vladne bonde, ki niso vredni fiekca.

Dokler bo v nemškem narodu ti isti patriotizem kot je bil dozdaj, bo imela vlada vedno dovolj denarja, kajti nemški prebivalci se zanašajo na zlato bodočnost nemške domovine, ki jim bo prinesla vsega dovolj, vse bo potem stotero in stotero povrnjeno, — si mislijo.

V resnici je pa popolnoma gotovo, da bo vlada po končani vojni vsa ta petera oziroma šesterja vojna posojila prekrižala, češ, da je narod to žrtvoval v svojo korist itd.

In vladi ne bo popolnoma nič drugega kazalo, kajti ta dolg, katerega bo imela zdaj pri narodu, je že zdaj tako velik, da ne bi mogla nobena država plačevati niti obresti. Toda o tem v tem članku ne bomo razpravljali, kajti to se bo pojavilo šele po vojni.

Skratka, Nemčija in Avstrija ne bosta prisiljeni končati vojno ali zaprositi za mir radi izstradanja ali pa finančnih zadreg. Pravimo tudi za Avstrijo, kajti Avstrija se poslužuje pri financiranju vojne skoro iste metode kot Nemčija.

Ali je mogoče, da zmanjka Nemčiji in Avstriji kanonov in municije? Po mnenju pisca sta cen-

tralni državi na istem stališču glede tega kot sta radi hrane in finance.

Centralni državi imata zdaj toliko naravnih zalog premoga, železa in sploh rudnih razven bakra, da imajo skoro vsega dovolj, da morejo temske in avstrijske municijske tovarne vedno obratovati s polno paro.

Rekli smo, da imajo vsega dovolj v naravnih zakladih razven bakra. Vsled tega pomanjkanja jima najbrže tudi ne bo treba nehati, kljub temu, da je ta kovina ena najbolj važnih v vojni, kajti Avstrija in Nemčija imata še veliko te kovine drugod, če ne v naravnih zakladih. Treba je pomisliti, da imajo v Avstriji, kakor tudi v Nemčiji neizmerno število streh, ki so pokrite z bakrom, dalje imajo tudi drugih predmetov, ki se jih v silo lahko porabi.

Nihče ne sme pričakovati, da se bo z Nemčijo kdaj tako zgodilo kot se je leta 1915 z Rusi, ko jim je primanjkovalo orožja in municije.

In človeški material? Ko pride mo pa k tej točki, namreč k vprašanju, ako je mogoče, da bi se morali centralni državi ukloniti, ker bi jima zmanjkalo človeškega materiala, namreč vojakov, — je pa treba reči, da je skoro nemogoče, da bi mogli centralni državi vzdržati, ker je popolnoma gotovo, da jima mora zmanjkati za vojaščin sposobnih ljudi.

Nemcem je mogoče preskrbovati hrano, da niso ljudje lačni, namreč tako lačni, da bi bila v nevarnosti njihova življenja.

Med vlado in narodom vladajo tako ugodni odnosi, da ni bil kajzer še nikdar v zadregi za pokrivanje stroškov, ki jih povzroča vojna. Iz lastne in iz osvojenih zemelj lahko skopljejo s pomočjo sovranih vojakov-vjetnikov toliko železa in drugih rudnin, da se jim ni treba bati municijske krize.

Toda nemški in avstrijski narodi nikakor ne morejo — to je popolnoma izključeno — producirati toliko človeškega materiala, da bi mogla nemška vlada imeti vedno enako veliko število vojakov na frontah.

Kolikšne so nemške izgube smo že razpravljali v članku "Koliko žrtve zahteva vojni bog". Gotovo je, da so zadnje čase nemške in avstrijske izgube veliko večje kot so bile pričetkom vojne, kaj-

Slovensko samostojno bolniško podporno društvo
za Greater New York in okolico

edino postavno priznano društvo v Greater New Yorku, zboruje vsako četrto soboto zvečer v mesecu v "BEETHOVEN HALL", 210 istočna 5. ulica blizu 3. Ave. v New Yorku in se prične točno ob 8. uri zvečer.

O D B O R :

Predsednik: Anton Plevel, 410 E. 5. St., New York.

Podpredsednik: Josip Šval, 216 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Tajnik: Vinko Zevnik, 29 Gamma Place, Glendale, N. Y.

Blagajnik: Ivan Maček, 2801 Catalpa Ave., Ridgewood, N. Y.

Zapisnikar: Ivan Gerjovich, 442 Union St., Brooklyn, N. Y.

NADZORNI ODBOR:

Josip Pogachnik, 56 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Anton Cvetkovič, 440 Union St., Brooklyn, N. Y.

Viktor Volk, 169 W. 48th St., New York, N. Y.

DRUŠTVENI ZDRAVNIK:

Dr. Henry U. Robinson, 301 E. 10th St., med Ave. A in B, New York, N. Y.

i zdaj se morajo Avstro-Nemci iti na približno petih ali šestih routh, medtem ko so se pričetkom vojne bojevali le na eni nankrat ali kvečjem na dveh.

Nemčija nima toliko rezerv, o colikršnih je govoril pred kratkim nemški vrhovni poveljnik Hindenburg, kajti popolnoma govoro je, da tiste čete, ki so z Mackensonom in Falkenhaynom nad Rumunijo, niso iz rezervnih zakladov človeškega materiala, emveč so z zahodne fronte. Treba je vedeti, da so Francozi v nem samem dnevu bili v stanu urediti pred Verdunom toliko, kolikor so naredili Nemci v osmih mesecih. Gotovo so morali Nemci odpočitati z zahodne fronte veliko čet in jih poslati na rumunsko.

Zavezniški Nemčije ne bodo izstradali, Nemčija ne bo primorana odnehati vsled pomanjkanja municije, ne bo primorana predati se vsled finančnih zadreg, temveč njej in njeni ponižni zavezniški Avstriji bo treba odnehati, ker jima bo v najkasnej dveh letih prišlo v taki meri primanjkovati ljudi, da ne bosta mogli naprej vzdrževati naporov vojne.

—m

Ženske v Illinois.

Chicago, Ill., 8. novembra. — V Chicago je volilo 270.201 žensk, in sicer 135.160 jih je volilo za Hughesa, 130.051 pa za Wilsona. Vseh žensk je v Illinois volilo 725.000.

Opravičena bojazen.

Teta: — O ježešmarija, Janko, zakaj si pa vzel največjo jabolko na mizi?

Janko: — Sem se bal, da jo ne bi kdo drugi vzel.

V Berlinu mislijo, da je izvoljen Hughes.

Časopisje piše, da je Hughes predsednik. — Pravijo, da bo Hughes napram Nemčiji ravnatelj kot je predsednik Wilson.

Berlin, Nemčija, 8. novembra. Ko je došlo poročilo, da je izvoljen Hughes, ni bilo tukaj ničesar nenavadnega opaziti. Vsak je vest čisto mirno sprejel. Nekateri celo niso mogli vrjeti, da je poročilo resnično, kajti številke kot znano, so bile včeraj še nepopolne.

Pozneje, ko je še vlada dobila eno poročilo, da je Hughes izvoljen, so vrjeli.

"Vossische Zeitung" je dobila poročilo, da je newyorsk list "World" rekel, da je Hughesova zmaga največja zmaga za Nemčijo. Na to pravi omenjeni list, da je Nemčiji popolnoma vseeno če zmaga ta ali oni. Na to izjavo newyorskega "Worlda" so tudi drugi listi pričeli odgovarjati, češ, da so prepričani, da bo Rooseveltov kandidat Hughes ravnatelj kot je bil Wilson kar se tiče Nemčije, mogoče bo še slabši.

VPOSTEVAJTE.

Ako želite izvedeti za naslov svojih sorodnikov, prijateljev, znancev, itd.
Ako želite prodati posestvo, hišo, trgovino itd.
Ako želite objaviti krst, ženitev, žalostinko itd.
Ako želite dobiti delavce ali delo za sebe.
Ako želite objaviti društvene naznanila
RABITE VSELEJ najstarejši slovenski list

"GLAS NARODA"

"Glas Naroda" dobite v vsaki slovenski naselbini; v vsakem mestu, v vsakem trgu in v vsaki mali vasi v Zedinjenih državah, kakor tudi v Canadi itd.

"Glas Naroda" je najpriljubljenejši in najbolj razširjeni slovenski list na svetu.

"Glas Naroda" je razposlan na leto v štiri in pol milijone (4.500.000) iztisih in je torej najboljši sredstvo za oglaševanje.

Cene oglasom so sledeče:

Trikratno iskanje sorodnika ali prijatelja stane ... \$1.00
Enkratna objava prodaje posestva, hiše, lota itd. stane ... \$1.00
Enkratno iskanje delavcev stane ... \$1.00
Enkratno iskanje dela stane ... \$0.30
Enkratna objava ženitne ponudbe, žalostinke ali kaj enakega stane ... \$1.00
Enkratno društveno naznanilo stane ... \$0.50
Slovenskim trgovcem naredimo posebno ugodne cene pri stalnih oglasih.

Z naročilom je potrebno poslati vsaj tudi denar. Naslovite na:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

9. — Svoboda.

Dr. BOGUMIL VOŠNJAK.

Slovenska narodna beda ima svoj jasni izvor v avstrijskem političnem režimu. Meternih je rekel, da se začne Avstrija onstran dunajskih vrat. Tako ostro je ta mož sodil o svoji lastni kreaturi.

Poluazija, to je prava beseda za Avstrijo. Nikdar ni ta država poznala prave državljanske svobode, nikdar ni v njej državljan sam odločeval o svoji usodi. Glavna načela vsake demokratične vlade, vse z naroda, z narodom in za narod, niso v Avstriji nikdar imela veljave. Pravi kitajski zid je ločil vedno velike anglosaksonske in druge zapadne demokracije od Avstrije.

Kao je tudi nastala ta Avstrija? Odkar so v štirinajstem veku Svecarji — tako podobni današnjim Srbom — premagali Habsburžane, svoje nekdajne fevdalne gospodarje, je bilo tem mogoče širiti svojo vladavino na zapadu. Radi tega je postala slovanska državna neodvisnost na iztoku žrtva habsburške vladodržnosti. Tam, kjer je zavladala dvoglavni orel, je bilo konec politične samostalnosti. Čehi, Hrvati in Ogrji so morali ukloniti svoj tilnik pod robstvom absolutne tuje monarhije.

Vse druge zapadne države so nastale na prirodnejši način. Ujedinila jih je narodna sila ali pa dinastija, ki si je stavila nalogo, da iz razbitih delov istega naroda ustvari krepko državo. Prave narodne sile so bile, ki so zahtevale ujedinjenje.

Čisto drugače pa je nastala današnja Avstrija. S politiko ženitve in dedščin je vladarska rodbina množila svojo moč. Kraljevstva, provincije in narodi so bili spojeni v eno cesarstvo, samo da povečajo sijaj in ugled dinastije. Dežele in narodi so last vladarske hiše. — Narodi nimajo nikakih svojih pravic, ampak vladar more z njimi napraviti, kar ga je volja. Bog mu je dal pravico, da postopa z njemu podložnimi narodi, kakor mu je volja. Ako hoče vladati absolutno, ako jim hoče dati ustavo, vse to je odvisno od njega. Narodi so samo slepo orodje v njegovih rokah, nikdar si ne smejo zavezati samostalnosti, neodvisnosti, svobode. Kdor to želi, je veleizdajalec.

Kak strašen anahronizem je bila ta ljuba Avstrija ob strani republikanske Francije, demokratične Anglije in Italije.

V tej Avstriji je bila vsa zunanja politika v roki pešice aristokratov in prvakov vladajočega razreda, Nemcev in Madžarov. Izkoriščanje širokih slovanskih množic je bil glavni smoter dualizma. — Slovanski milijoni so morali robotati, da so se privilegiranci mogli veseliti življenja.

In kaka je bila ta Avstrija pred svetovno vojno?

V njej ni bilo mesta za to, kar je najzlahotnejša v človeškem življenju, to je državljanska svoboda. Ustavo smo sicer imeli, pa ona je bila komaj košček tiskanega papirja, nič drugega. V tej staroverški državi ni vladala demokracija, ne javno mnenje, ampak dvor, krila dvorskih dam, jezuiti, madžarski žlahtiči, birokracija. Tu ni bilo mesta za vladno naroda.

In videli smo divne sadove tega divnega avstrijskega starega režima. Kaj je moglo iz tega sveta dobrega priti? Kdor je živel tik pred svetovno vojno v onih dunajskih krogih, ki so predstavljali svet avstrijske inteligence, mogel je opaziti z lahkoto, občno dedence, obeni skepticizem, splošno vero, da je propala ta velika država, ki je bila v preteklosti prva velevalst Evrope in sveta. Avstrijski sistem je moral izvesti splošno korupcijo, gospodarsko propast, društveno nemoralno. Avstrija poslednjih let je bila dežela splošnega senilnega marazma. Vse je bilo starikavo, bolno, brez življenjskih sil.

Pa poleg oficijelne Avstrije so bili — avstrijski narodi. Jugoslovanski, češki nacionalizem to so bile prave, zdrave, krepke socialne sile. Pa kaj je imel ta naš nacionalizem opraviti z državnim sistemom, ki je bil inkarnacija vsega, kar je nenarodna, komzopolitiško in pravem pomenu besede? Avstrija je čutila, da je v tem nacionalizmu njena smrt.

Mnogi se čudijo, da je Avstrija tako brzo podlegla Nemčiji. Le-to dni po izbruhu svetovne vojne ni bilo Avstrije, bila je samo Nemčija, od Belta do Adrije. Kako bi si bil tak slab, od črvo pregledan stvor mogel ohraniti svojo neodvisnost od nemškega kolosa?

Ako je Nemčija rabelj slovanske neodvisnosti, se Avstrija zado voljuje z vlogo ponižnega lakaja tega okrutnega rablja. Pa kdo je bolj zaničevanja vreden, rabelj ali njegov lakaj?

Brez politične svobode ne more napredovati noben narod. Zalučil bi mi kdo v obraz: Nemčija! — Ali ni nemški narod v zadnjih desetletjih tako silno napredoval in vendar ima vsak pruski lajtnant večje socialne veljave kot celi nemški parlament?

Naš odgovor je: Ravno nasprotno, absolutistična, nesvobodna Nemčija je povzročila največje krvoprelitje, kar ga pamti svet in ona se bo še brido kesala za to, kar je učinila. Zares je Nemčija napredovala v marsikaterem smislu, pa se ni naučila tega, kar je najdragocnejše. Nemčija zna zatirati podložne ji narode, ne zna jih pa vladati. Ako bi postala Nemčija vladarka sveta, ves svet bi se v kratkem puntal proti njej. Samo v svobodni državi morejo dozorevati one politične lastnosti, ki so znak pravega napredka kakor tudi predpogoj vsakega svetovnega gospodstva.

Toliko se govori o svobodi!

Vprašamo se pa najprej, kaj je pravzaprav ta svoboda. To je široka beseda in nesreča bi bila, ako bi je umeval vsakdo drugače. Svoboden je oni, ki sme učiniti, kar hoče. Pa taka svoboda bi mogla biti nevarna. Svoboden človek sme zaista učiniti to, kar hoče, pa samo pod pogojem, da ne učini zla svojemu bližnjemu.

V pravni državi odreja zakon mejo, kjer se neha tvoja svoboda. Zakon čuva, da tvoja svoboda ni v škodo tvojemu bližnjiku, tako da more ta mirno živeti poleg tebe. Svoboda bo tam največja, kjer po jedinec nima namena z brutalno silo nadvladati svojega druga, kjer mu je v naravi, da z medsebojno strpljivostjo olajša življenje svojemu bližnjiku.

Kakor je s posamezniki, tako je tudi z narodi. Kakor so med ljudmi kazimirčiči, tako tudi med narodi. Kateri narod bomo imenovali zaista svobodni? — Pač onega, ki ima pravico do svojega lastnega samostojnega življenja in ki nikdar ne zlorablja svoje svobode, napadajoč svojega sosedo in ga cropajoč tega, kar je najzlahotnejše — politične svobode. Svobodni, demokratični narod ne bo nikdar grozilna opasnost za sosedo. Mednarodni zakon pa določuje, kako daleč sme segati svoboda vsakega naroda, da čini to kar hoče!

Nesvobodni je bil vsak Nemeec in nesvobodni je bil celi močoni nemški narod, zarobljen svojim zlahtcem in junkerjem, in predvsem radi tega je gazil evropski mir. Nikdar ne bi prišlo do te grozne borbe narodov, ako ne bi bilo avtokratsko prusaško junkerstvo povsem zaslužilo nemški narod. Pruski militarizem in prusko junkerstvo je prineslo v Evropo ta nemir, to zaničevanje malih in slabih narodov, to zasmehovanje ustavnih in obče političnih svobodščin. Kamor je stopil pruski junker, tam ni več zrastle zelena trava evropske demokracije.

Pa zasluženi so bili molohu nemškega carizma tudi po politični svobodi koprneči slovanski narodi Avstrije. Kakor v Avstriji ni bilo politične svobode posameznikov, tako tudi narodi niso imeli pravih nikake svobode. Za Čeha in Slovence veljajo velike besede, s katerimi zaključuje Hamilton, slavni ameriški državnik "sveto pismo" ustave Združenih držav "federalista":

— Narod brez narodne vlade, evo po mojem mnenju kak strašen prizor! —

Tako so bili v tej ljubi Avstriji Čehi, Poljaki, Rumuni, Jugoslovani brez svoje narodne vlade, in radi tega je šlo vse rakovo pot in vse križem. Pa vprašate morebiti: Da bi imeli Jugoslovani svojo narodno vlado, potem ne bi bilo avstrijske vlade? — Nikakor ne! Tako ima država New York ali Virginija svojo vlado in nad njima je zavezna vlada. In to so države, v katerih živi eden in isti amerikan-

ski narod. V Avstriji so pa bili veliki narodi brez svoje vlade. Lahko bi se bila spremenila Avstrija v zvezne države, po vzoru Švice in Severne Amerike, pa privilegiranci tega niso hoteli, vsaj bi s tem bilo konec izkoriščanja slovanskih množic.

Danes je pa prepozno in Avstrija ne uide svoji usodi.

Ako kakemu narodu preti smrt, ako ga močnejši zatira, mu ne da dihati, ubija, zapira in požiga, ali naj tak narod gleda mirno, — roke v naročju — na vse te čine? Vsak narod ima pravo na revolucijo. Božjeje prava zatirati svoje narode, nimajo vladarji, pač pa se smejo narodi otresti neznoznega jarma v velikih urah narodnega trpljenja.

Prava osnova angleške svobode je bil odpor proti kraljem. Ene mu kralju je bila odbita glava in marsikateri je moral v prognanstvo. Ako bi bili Angleži oboževali svoje kralje in se klanjali njim pravu, katere je dal Bog, kakor so hoteli častilci kraljevstva, ne bi nikdar Anglija postala to bogato, veliko svetovno carstvo. Angleži bi bili mal, slab narod sredi morja, robsko podložni svojim kraljem. Angleška sila, svetobjemajoče bogastvo, svetovno gospodarstvo Anglije je vzniklo iz angleške svobode. In kako je nastala velika ljudovlada Združenih držav? V deklaraciji pravic Virginije iz l. 1776. čitamo:

— Vsi ljudi so po naravi enako svobodni in neodvisni ter imajo izvestne prirojene pravice. In ako oni vstopajo v kako državo, nikdar ne morejo izgubiti pravo na življenje in svobodo.

In Virginiji so proklamirali ponosno načelo, da je narod, ne vladar vseh pravic ter da so vladarji uradniiki narodni, naroda sluge. Vlada mora biti narodna, to je iz naroda za narod.

Vzemimo v roke ameriško izjavo neodvisnosti, v kateri opravičujejo Amerikanci svoj odpad od krone Velike Britanije in čuditi se moramo v njej izraženim vzvišenim mislim in načelom. Besede ameriške izjave neodvisnosti so veljavne za vsak narod, boreč se za svojo ekzistenco, za svojo neodvisnost. One veljajo za Jugoslovane v dvajsetem veku, kakor so veljale za Amerikance v 18.

— Smatramo za samo po sebi umljive resnice, da so vsi ljudi po naravi enaki, da jim je stvoritelj dal neke neodtujljive pravice, kakor življenje, svobodo in težnjo biti srečnim. Vlade so ustanovljene radi tega, da so človeštvu zagotovljene te pravice. One dobijajo svojo oblast s privoljenjem vladanih. In ako kaka vladavina postaja škodljiva narodnim težnjam, ima narod pravico, da predrugači vladalo ali je odpravi in stori novo vlado in to na tak način da stori to na osnovi takih načel in take organizacije, da more biti zagotovljena na varnost in sreča... Ali ako dolgotrajne vladine zlorabe in uzurpacije stremijo za istim ciljem podvreči narod absolutnemu despotizmu, je narodova pravica, da, dolžnost narodova, se osvoboditi take vlade in poklicati nove čuvaje svoji bodoči narodni blaginji.

Ali ni vsaka teh besedi zapisana kakor nalašč za Jugoslovane? Bila je avstrijska in madžarska vlada, ki je z vsimi silami zatirala slovanske narode, ni jim dala dihati, ampak s kruto roko jim je segla po življenju. Odpor proti takim vladam, to je narekoval instinkt samoohrane. Proti volji večine monarhije, je ta začela vojsko s Srbijo, predrgo za veliko mednarodno klanje.

In ko je Dunaj in Pešta čutila, da sama ni niti močna dovolj biti rabelj, so avstrijski Nemci in Madžari izročili vso oblast Nemčiji, izdali s tem sami Avstrijo in njene narode. Avstro-Ogrska ni več država, ki ima svojo voljo, ki si sama odreja svojo voljo. Na njeno mesto je stopila Nemčija. Kako pokorščino dolgujejo avstrijski narodi tej novi gospodariji? Ali nima ona samo en smoter, da vrže na tla vse one, ki si upajo v imenu demokracije in politične svobode upreti njeni vsemočnosti? Ali niso njeni odgovorni državniki, njeni profesorji, politiki in pisatelji nešteto krat izjavljali, da je ena glavnih nalog Nemčije, da uniči male slovanske narode?

Ako Nemčija zmaga, so vsi mali narodi obsojeni na smrt. Upor proti Avstriji, temu valpetu Nemčije, je pravičen, ker je sedanja borba za ekzistenco malih narodov, ki imajo v Nemčiji svojega neizprosnega sovražnika. V imenu demokracije in svobodnega razvoja vsakega naroda morajo avstrijski narodi vreči s svojih ramen sramotni jarem, kojega nosijo.

Ako trojni sporazum podleže Nemčiji, kak bo položaj avstrijskih Slovanov? — Prav lahko je izraziti pravni in politični položaj slovanskih narodov v tem slučaju. Stroga centralizacija bo zavladala tam, kjer je sedaj vendar bilo že še nekoliko avtonomije. Češkemu narodu bo zlomljen vrat, Slovenci bodo germanizirani, Hrvati izgubijo svojo avtonomijo in Hrvatska bo združena z Ogrsko. Avstrija pride v hlapčevsko odvisnost od Nemčije. Habsburžani bodo delali tlako Hohenzolernskemu cesarju. Takozvana osrednja Evropa, to je skupno carinarsko ozemlje današnje Nemčije, Avstro-Ogrske in Balkana, je že danes nemškim narodnim gospodarjem kot vzor pred očmi. Skupna gospodarska politika Nemčije in Avstro-Ogrske bo seve imela prevažne posledice. Avstro-Ogrska bi prišla povsem pod gospodarski upliv Nemčije. Nemčija pa bo svoj gospodarski upliv izkoriščala z vso brutalnostjo v politične svrhe. Skoro bo prišel dan, v slučaju, da zmaga Nemčija, ko bo Avstrija in Ogrska izgnila v svetovni nemški državi.

Kaka bi bila sredstva, s katerimi bi si Nemci zasigurali gospodarstva v naših deželah?

Gotovo ne z demokratičnimi slobodščinami!

Državljanstva svoboda znači, da ima vsak državljan pravico svobodno izražati svoje mnenje, bodisi na shodih, bodisi v časnikarstvu. Nadalje je deležen politične svobode oni državljan, ki je zavaroval pred vsako nezakonitostjo oblasti. Svoboda osebe državljana je važen predpogoj občne politične svobode. Nikjer državljan ni tako varen, da mu oblast po krivem ne sme odvzeti osebne svobode, to je, da ga ne sme zatvoriti po krivičnem ko v Angliji.

Angleži je njegov dom njegova trdnjava. Znaa angleška prislovia je, da ima dež pristop skoz luknjava stroho kake angleške hiše, pa kralju so zatvorena vrata. Prava politična svoboda vlada v oni državi, kjer je vsak državljan ravnopraven, kjer nima nikdo več pravice kot kdo drugi. Pred državno oblastjo so vsi jednaki in vsakemu državljanu, ki je dovršil potrebne šole, mora biti odprta pot v državne službe. V svobodni državi je narod izvor vseh oblasti; kar on hoče, to se ima zgoditi.

Ako zmaga Nemčija, pač ni misliti, da bi ona dopustila v Avstriji politične pravice, kakoršne bi mogle biti opasne njeni vladi. Ako bi narodi smeli to činiti, kar jim je volja in kar je njim v korist, nemstvo je izgubljeno. Nemci bodo torej z vso silo delali na to, da se avstrijskim narodom odvzame vsaka politična svoboda. Edino s sredstvi politične in socialne reakcije zamore Nemčija ohraniti svojo vlado nad Slovani. Politčno zatiranje, vse forme absolutističnega režima bodo morale biti Nemeem v pomoč.

Vsenemci so napravili že pred vojno svoje načrte. Slovanom je treba odvzeti vse politične pravice, niti vredni niso, da so cesarski nemški vojniki. Slovan ne smejo posedovati nepremičnih zemljišč. To so predlogi, ki se čisto najdejo v spisih vsenemških predbojevnikov. Lepa bodočnost nas čaka!

Tako stanje reakcionarne brezpravnosti pomeni obče družabno korupcijo, pomenja splošno zaostajanje, bedo in siromaštvo. Ono ne pomenja ne samo jugoslovansko narodno, ampak tudi socialno smrt.

Hughes je šel večerj spat ob polnoči.

Cel dan je bil mož zelo razburjen. Prinesti so mu morali vsako izdajo časopisov ter je vse z zanimanjem prebral. Popoldne se je vozil v avtomobilu. Zvečer je zopet bral in sprejemal poročila. — Končno je šel ob polnoči v posteljo, — če je spal, je seveda vprašanje.

Kje je **MARIJA JORAS**? Pred dvema letoma je bila v Wells House, Little Falls, N. Y. Za nje naslov bi rada zvedela nje prijateljica Julija Subic, zato prosim onega, ki mu je znan nje naslov, da ga naznani Anton Kolene, Sanatorium, Warrensville, Ohio. (9-11—11)

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKEI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Izvolilni glasovi.

Hughes.	
Connecticut	7
Delaware	29
Illinois	3
Indiana	15
Iowa	13
Maine	6
Massachusetts	18
Michigan	15
New Hampshire	4
New Jersey	14
New York	45
Oregon	5
Pennsylvania	38
Rhode Island	5
South Dakota	5
Vermont	4
West Virginia	8
Wisconsin	13

Skupaj. 247

Dvo mljivi.	
California	13
Minnesota	12
New Mexico	3
North Dakota	5

Skupaj. 33

Wilson.	
Alabama	12
Arizona	3
Arkansas	9
Colorado	6
Florida	6
Georgia	14
Idaho	4
Kansas	10
Kentucky	13
Louisiana	10
Maryland	8
Mississippi	10
Missouri	18
Montana	4
Nebraska	8
Nevada	3
North Carolina	12
Ohio	24
Oklahoma	10
South Carolina	9
Tennessee	12
Texas	20
Utah	4
Virginia	12
Washington	7
Wyoming	3

Skupaj. 251

Volitve governerjev.

Volilo se je 35 governerjev, od katerih je bilo izvoljenih devetnajst republikanckih.

Na Volilni dan se je poleg predsednika, kongresnikov, senatorjev itd., volilo tudi petinideset governerjev.

Značil je, da je imel Wilson v Kansasu veliko večino, toda kljub temu je bil izvoljen republikanec governer Arthur Capper.

V naslednjem so imena novih oziroma zopet izvoljenih governerjev.

Governerji z zvezdico značijo zopet izvoljene.

Demokrati.	
Arkansas	Dr. Charles H. Brough
Colorado	Julius C. Gunter
Florida	W. V. Knott
Georgia	Hugh M. Dorsey
Louisiana	Ruffin. Pleasant
Missouri	Frederick D. Gardner
Montana	S am V. Stewart*
Nebraska	Keith Neville
New Mexico	E. C. De Baca
North Carolina	Th. W. Bickett
Ohio	James M. Cox
So. Carolina	Rich. I. Manning*
Tennessee	Tom C. Rye*
Texas	James E. Ferguson*
Utah	Simon Bamberger
Washington	Ernest Lister*
West Virginia	John J. Cornwell

Republikanci.	
Arizona	Thomas E. Campbell
Connecticut	Marcus H. Holcomb*
Delaware	John G. Townsend
Illinois	Frank O. Lowden
Idiana	James P. Goodrich
Iowa	W. L. Harding
Kansas	Arthur Capper*
Massachusetts	Sam. W. McCall*
Michigan	Albert E. Sleeper
Minnesota	J. A. A. Burnquist*
New Hampshire	Henry W. Keyes
New Jersey	Walter E. Edge
New York	Charles S. Whitman*
Rhode Island	R. L. Beckman*
South Dakota	Peter Norbeck
Vermont	Horace F. Graham
Wisconsin	Emanuel L. Philipp*

POTREBUJEM

dobrega kovača. Stalno delo in dobra plača. Oglasite se takoj pri

Frank Manns,
Box 27, Clover Lick, W. Va.
(9-10—11)

Londoni "Daily News" o Wilsonu.

Pravi, če je izvoljen ali pa ne, gotovo je, da je postal Wilson v teh štirih letih zelo popularen.

London, Anglija, 9. novembra. — Zjutraj. — "Daily News" je prinesel danes članek, v katerem razpravlja o nenavadno ljutem političnem boju, ki se zdaj vrši v Združenih državah.

On pravi: — "Po tej volitvi, ki se zdaj vrši v Uniji, bo mogoče videti, kako popularen je postal predsednik Wilson tekom zadnjih štirih let."

On se ne ozira na dejstvo, da je Wilson kandidat stranke, ki je v manjšini, toda pravi, da je popolnoma gotovo, da bo Wilson ali zmagal nad Hughesom, ali bo pa propadel s tako malo manjšino, da Wilson popolnoma lahko smatral svoj poraz za zmago. — On pravi, da se ga bo spominjala zgodovina.

V Londonu vlada veliko zanimanje, kdo bo izvoljen. Ljudstvo je mnenja, da so od tega odvisna velika mednarodna vprašanja.

Telefoni v uradih ameriških časnikov se vedno zvonili, kajti tukajšnji Amerikanci, kakor tudi Angleži in drugi, želijo imeti vedno vsa zadnja poročila glede teh interesantnih volitev.

Tukaj se je zastavilo tudi veliko denarja, za tega in onega kandidata.

Pariz, Francija, 9. novembra. — Zjutraj. — Poročila o volitvah dobivajo le največji pariški časopisi. Dozaj niso uredniki še izrazili svojih mnenj.

Ženske so bile velik faktor pri volitvah.

Nežni spol je oddal v III. več kot 725,000 glasov. Večina za Hughesa, Washingtonske ženske za Wilsona.

V Utah, Illinoisu, Washingtonu in Kansas se daje ženskam volikam veliko priznanje, češ, da so bile pri volitvah velik faktor, namreč raditega, ker so skoro vse volile za kandidate republikanske ali pa demokratične stranke in ne za kandidate manjših strank, kot n. pr. socialistične ali pa prohibicijske.

Topeka, Kans., 8. novembra. — Demokratični argument "Wilson je obdržal Združene države izven vojne" je našel pri kausaških žen-

skah veliko uspeha.

Popolnoma gotovo je, da dolguje Wilson svojo zmago v Kansasu ženskam.

Veliko žen republikancev je volilo za Wilsona, kljub temu, da so možje volili za Hughesa.

Sufragetke upajo.

Iz raznih držav se poroča, da imajo sufragetke-voditeljice veliko upanja, da bodo dobile pravico, bodisi, če bo zmagal ta ali oni kandidat.

Kot se glase poročila, se še veliko bolj zanesejo na Wilsona.

KADAR GRE ZA OBSTOJ NARODA, NINOBE NAŽTEV PRE-VELIKA!

NAZNANILO.

Na nebrojna pisma glede domaćega sadnega žganja izjavljamo, da se kuha sedaj in da so prične razpošiljati 10. decembra. Vse rojake, kateri ste poslali naročila, presim, da počakate, če ne, se vam pa pošlje denar nazaj. Žganje se ne more prej kuhati, dokler je sadje ugodno. Spiritu in esence ni ne poznamo, toraj potrpljenje. Obzhalujem naznaniti, da to leto ne bo slivovke niti breškovca, ker tega sadja ni bilo veliko. Rojaki, kateri ste te vrste naročili, se premislite, ali se vam pa denar vrne.

Žganje se kuha sledeče vrste: Jabolčni, tropinjevee in persimon (zadnja vrsta prvič v večjem obsegu; persimon je sadje podobno češpljam). Rabi se izključno japonski persimon; žganje persimon je finejšje kot vse druge vrste sadnega žganja.

Rojak, ne zamenjaj teh žganj z onimi, katera se prodajajo pod enakimi imeni. Po poročilu državne davkarje je to edin prostor v Mississippi Valley, kjer se žganje kuha kot pri kmeth v starom kraju. Cena galone vseh vrst je \$3.50.

Kdor želi v resnici pravo sadno žganje, ki se rabi v veliko slučajih za zdravlila, naj blagovoli poslati takoj naročilo, kajti ena tretina je že sedaj prodanega. Vsakdo, ki pove, da blago ni tako kakor oglašeno, dobi denar nazaj in žganje zastoni.

Izjavljamo tudi, da prevzamemo kot vedno vsa naročila za najboljša vina Amerike Gascogne Co., Missouri. Cena: Claret, Concord, oba rdeča, 55¢, Elvira rmenno 65¢, Ives črno 70¢. Sodi 50 galon prosti, manjši \$1 posebej.

Vsa naročila se prevzamejo iz prijaznosti z edinim namenom oglasa, da rojaki vedo, kje se dobi pravo naravno blago.

F. GRAM,
(8-11—9-12)

Naylor, Mo.

CENIK KNJIG

katero ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Abecednik nemški	—25	Življenja trnjeva pot	—40
Ahnov nemškoangleški tolmáč, vesan	—50	Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjevega Rudolfa (Tragedija z Meyerlinga)	—75

RAZGLEDNICE:

Cerkvena zgodovina	—70	Newyorške s svetlicami, humoristične,
--------------------	-----	---------------------------------------

